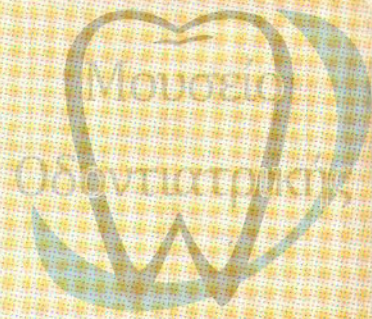

ΜΠΑΡΜΠΗΣ ΒΟΖΑΛΗΣ
σ. Οδοντίατρος

*Πορträίτα πρωτοπόρων Οδοντιάτρων
της Λάρισας*

ΛΑΡΙΣΑ 2006

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΗΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

*που αγάπησε με πάθος τους φοιτητές του και την επιστήμη μας
και αφιέρωσε σ' αυτήν την ΑΓΑΠΗ όλη του τη ΖΩΗ*

Μπορούμε να πούμε ότι ένας από τους βασικούς μοχλούς στην ιστορία της οδοντιατρικής υπήρξε και ο αείμνηστος καθηγητής μου της προσθετικής Ευθύμιος Παπαντωνίου. Τα πέτρινα χρόνια του 1950 μέχρι το 1955 που τελείωσα το εν Αθήναις Οδοντιατρικό Σχολείο και έγινα οδοντίατρος, μοναδικός καθηγητής ήταν... ο Ευθύμιος Παπαντωνίου. Και να πως έγινε αυτό. Ήταν τότε εκείνη την εποχή μια μεταβατική περίοδος για την επιστήμη μας. Το καθηγητικό τμήμα της οδοντιατρικής ήταν ο Ν. Παπαντωνόπουλος τον οποίον δεν γνώρισα γιατί όταν εγώ μπήκα στο πανεπιστήμιο αυτός είχε συνταξιοδοτηθεί και πέθανε το 1957. Τον Γ. Κεφαλά λίγο τον γνώρισα σαν καθηγητή εξακτικής και ακτινοδιαγνωστικής, γιατί συνταξιοδοτήθηκε το 1953 και πέθανε το 1957 τις δε εξετάσεις μου στο μάθημά του τις έδωσα στον επιμελητή αείμνηστο Χριστοφορή. Το ίδιο σχεδόν έγινε και με τον Στέλιο Σπεράντζα τον καθηγητή μου της ορθοδοντικής που κι αυτός συνταξιοδοτήθηκε το 1952 και πέθανε το 1962. Έτσι έμεινε ο μόνος καθηγητής στο Οδοντιατρικό Σχολείο που στεγαζόταν σε κείνο το παμπάλαιο κτήριο της οδού Χαλκοκονδύλη 15. Η κατάσταση φυσικά ήταν τραγελαφική. Για την κάπως πιο καλύτερη λειτουργία ο Παπαντωνίου ανέλαβε το μάθημα της οδοντικής χειρουργικής παθολογίας και θεραπευτικής που δίδασκε ο αποχωρήσας Παπαντωνόπουλος και το δικό του μάθημα το άφησε να το διδάσκει ο υφηγητής του Αρ. Βρότσος, την εξακτική δε την δίδασκε ο αείμνηστος Χριστοφορής και την ορθοδοντική ο Τάχος και ο Δ. Θρουβάλας...

Φυσικά την γενική εποπτεία τρόπον τινά και το τελευταίο λόγο σε κάθε ανακύπτον πρόβλημα την είχε ο Παπαντωνίου. Καταλαβαίνετε λοιπόν πόσο δύσκολα ήταν τα πράγματα και πόση η ευθύνη και ο φόρτος δουλειάς του Παπαντωνίου. Φυσικά από παλιά και όπως μας λέγαν οι βοηθοί και λοιποί παρατρεχάμενοι της οδού Χαλκοκονδύλη, είχε την φήμη του σκληρού και του αγέλαστου καθηγητού. Εμείς τα φοιτητάκια τι να κάνουμε... Μετεμφυλιακή περίοδος όλα τα σκίαζε φοβερά και τα πλάκωνε η σκλαβιά που λέει και ο Εθνικός μας ύμνος. Τότε αρχίσαμε δειλά, δειλά να μιλάμε για προεδρεία και επιτροπές φοιτητών, για να έχουμε μια φωνή και μια εκπροσώπηση. Εγώ έτυχε να είμαι ο μεγαλύτερος του έτους μου, διότι αν θυμάμαι καλά παρακολουθούσα μαθήματα ακόμη και στρατευμένος με τη στολή του Έλληνα φαντάρου. Οπότε αποφασίσθη να γίνουν εκλογές για την ανάδειξη προέδρου. Με πλησιάζει λοιπόν μια ομάδα συμφοιτητών μου και αναλαμβάνει ο Θανάσης Κωσταβάρας (μετέπειτα καρδιακός μου φίλος μέχρι σήμερα), να με πείσει να θέσω υποψηφιότητα για πρόεδρος διότι μου λέει είσαι ο μόνος που μπορείς κάτι να κάνεις. Είπα και γω εντάξει ρε παιδιά αρκεί να με ψηφίσει και το... εκλογικό σώμα. Γίνονται οι εκλογές και βγαίνω

παμπηφεί πρόεδρος... πράγμα που συνέχισα μέχρι που τελείωσα το πανεπιστήμιο με καμιά εξάμηνη καθυστέρηση λόγω προεδρείου...

Πρώτη λοιπόν αποστολή μου ανατέθη ήταν να πάω στο γραφείο να δω τον καθηγητή μας για ορισμένα φοιτητικά θέματα. Πάω βρίσκω κάποιον βοηθό του και του λέω το και το. Μου κλείνει το ραντεβού και την ώρα που πήγαινα στο γραφείο του βλέπω να έρχεται κοντά μου ανεβαίνοντας τις σκάλες και η ομάδα των φίλων μου οι οποίοι όπως έμαθα όταν τελειώσα την συνομιλία μου με τον Παπαντωνίου περίμεναν να δουν πως θα με πετούσε έξω κακήν κακώς... Όμως πέρασε ένα περίπου τέταρτο της ώρας δεν συνέβη τίποτα και γω βγήκα καλός ξεδιαλεγμένος που λέμε και στην πόρτα να με ξεπροβοδάει γελώντας ο ίδιος ο καθηγητής. Οι συμφοιτητές μου έμειναν άναυδοι με ανοιχτό το στόμα... Μπήκα μέσα λοιπόν και γω μουδιασμένος για να δω τον καθηγητή, ο οποίος όπως ξέρουν όλοι οι συνάδερφοι που πέρασαν από τα χέρια του είχε την φήμη σκληρού και αγέλαστου.

Εκείνη λοιπόν τη στιγμή πέρασε από το μυαλό και πέταξα την εξής φράση "Κύριε καθηγητά ήρθα να σας δω από κοντά για να διαπιστώσω τις υπερφυσικές σας ικανότητες, έχετε και τα βγάζετε πέρα με ολόκληρη Οδοντιατρική Σχολή...". Μέσα ήταν στο γραφείο και κανα δυο βοηθοί και περίμεναν να πέσει ο κεραυνός και να με πετάξει έξω... Αντί αυτού ακούγεται ένα χαρούμενο γέλιο από τον καθηγητή και η απάντησή του: "Κάτσε πρόεδρε. Δεν έχω τίποτα απ' ότι φαντάζεσαι, απλά η κατάσταση το φέρε έτοι. Λέγε με λοιπόν τι θέλεις. Τα είπαμε λοιπόν τα προβλήματα, μου υποσχέθηκε την καλύτερη δυνατόν ταχτοποίηση και μου είπε όποτε θέλεις να έρχεσαι να με βλέπεις. Αυτό ήταν. Έσπασε ο πάγος. Φυσικά είπαμε κι άλλα που δεν τα θυμάμαι τώρα, μάλιστα δε τον κάλεσα και στο χορό των φοιτητών της οδοντιατρικής που γινόταν σ' ένα μήνα περίπου. Ήρθε του κράτησα τραπέζι κοντά στην πίστα. Διασκέδασε θαυμάσια και χόρεψε με φοιτήτριες του τμήματός μας. Περιττό ν' αναφέρω ότι εκείνη την εποχή μόνο εμείς οι φοιτητές της οδοντιατρικής κάναμε τον ετήσιο χορό μας που ήταν το γεγονός της χρονιάς...

Στη συνέχεια θυμάμαι όταν αρχίσαμε τις φοιτητικές μας κινητοποιήσεις για την ομάδα του Σχολείου σε Σχολή μου είπε... τραβάτε μπροστά και εγώ είμαι εδώ για ν' αντιμετωπίσω τα θηρία της Ιατρικής Σχολής δηλαδή τους συναδέλφους του τους καθηγητές. Όπως θυμούνται όλοι οι συνάδελφοι κατορθώσαμε τότε να το κάνουμε ΤΜΗΜΑ της ιατρικής σχολής και μετά έγινε ανεξάρτητη οδοντιατρική Σχολή.

Έτσι ο Παπαντωνίου έμεινε στη ιστορία της οδοντιατρικής σαν ο μόνος καθηγητής μας που είχε την μεγάλη ικανοποίηση, αλλά είδε και την δικαίωση πολλών αγώνων για την αναβάθμιση της οδοντιατρικής στην Ελλάδα πράγμα που δεν κατόρθωσαν να δουν οι άλλοι συνάδερφοί του που και αυτοί αγωνίστηκαν γιατί εν τω μεταξύ είχαν πεθάνει.

Και τώρα λίγα βιογραφικά για τον αείμνηστο καθηγητή. Γεννήθηκε το 1901 στην Κερασιά της Δωρίδας και μετά τις γυμνασιακές του σπουδές στην γενέτειρά του γράφτηκε στο νεοσύστατο Οδοντιατρικό Σχολείο το 1922. Όταν τελείωσε πήγε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής για

μεταπτυχιακές σπουδές σε μια από τις καλύτερες οδοντιατρικές σχολές στο Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια στη Φιλαδέλφεια. Με την επιστροφή του στην Ελλάδα προσελήφθη το 1928 για να διδάξει όπου υπηρετούσε ο μοναδικός μέχρι τότε καθηγητής και στυλοβάτης της οδοντιατρικής ο Ν. Παπαντωνόπουλος. Το 1930 μετά την επίσημη εκλογή του κατέλαβε την έδρα της προσθετικής και μαζί του εξελέγησαν δυο ακόμη από τους πρωτοπόρους οι Γ. Κεφαλός και Π. Κονταρίνης τον οποίο διαδέχτηκε στην ορθοδοντική ο Στέλιος Σπεράντζας. Ο ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ νεότερος απ' όλους της γενιάς του επί 40 ολόκληρα χρόνια από το 28 έως το 1968 κράτησε στους δικούς του ώμους ένα πολύ μεγάλο βάρος από την οδοντιατρική εκπαίδευση και την ευθύνη για τον εκουγχρονισμό της επιστήμης μας στα δύσκολα εκείνα χρόνια κάτω από αντίξοες και πολλές φορές ταπεινωτικές για την οδοντιατρική συνθήκες. Ήταν ο πρώτος διευθυντής του οδοντιατρικού τμήματος και το 1966 εξελέγη και πρόεδρος του. Επίσης έγινε και ο πρώτος συγκλητικός μόλις αυτό επιτράπη από τους καθηγητές της Ιατρικής για μας τους οδοντιάτρους που μπόρεσαν να χωνέψουν ότι είμαστε το ίδιο πράγμα όλοι μας δηλαδή ΓΙΑΤΡΟΙ. Τόση ήταν η αφοσίωσή του στην οδοντιατρική που... όπως μου είπε ο ίδιος ξέχασε να παντρευτεί. Παιδιά μου, μου είπε είσατε όλοι σας εσείς οι φοιτητές της οδοντιατρικής. Έτσι λοιπόν την αγάπησε την πόνησε σαν πατέρας, την έπλασε, την διαπαιδαγώγησε της άνοιξε καινούργιους δρόμους και ορίζοντες, δηλαδή την στερέωσε. Ο ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ γαλούχησε γενιές ολόκληρες οδοντιάτρων σ' ένα μεγάλο εύρος γνωστικών αντικειμένων και παράλληλα δίδαξε με λόγια και με πράξεις το ακαδημαϊκόν ήθος, την αξιοκρατία και αγωνίστηκε για την δημιουργία προτύπων.

Το διδακτικό έργο του υπήρξε μεγάλο. Το 1933 δημοσίευσε το σύγγραμά του ΟΔΟΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΗ που μετέφερε τα σύγχρονα ρεύματα της προσθετικής από την Αμερική στην Ελλάδα. Το 1961 δημοσίευσε το σύγκραμά του ΟΔΟΝΤΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ έκλεισε δε και το συγγραφικό του έργο με το βιβλίο του το ΣΤΟΜΑΤΟΓΝΑΘΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.

Όσοι τον γνώρισαν ως δάσκαλο αλλά και οι μεταγενέστεροι βρήκαν τα ίχνη του από το διάβα του στην οδοντιατρική, τον θεωρούν μεγάλο. Μόνο ο γράφων αισθάνεται τύψεις συνειδήσεως που δεν κατόρθωσε ούτε μια φορά μετά την αποφοίτησή του να πάω να τον δει. Με πήραν σβάρνα οι επαγγελματικές μου υποχρεώσεις και η οικογένειά μου. Μάλιστα σ' ένα συνάδερφο της σειράς μου που τον επισκέφθηκε εξέφρασε το παράπονό του ρωτώντας "Τι κάνει εκείνος ο Βοζαλής στη Λάρισα, δεν ήρθε μία φορά να με δει να τα πούμε να γελάσουμε λίγο...".

Αξέχαστέ μου καθηγητή δεν σε ξέχασα, απόδειξη αυτές οι γραμμές που γράφω τώρα και δάκρυα κυλούν από τα μάτια μου, θα σε θυμάμαι πάντα ώσπου να πεθάνω και θα σ' αγαπώ περισσότερο από τους γονείς μου γιατί εσύ μου έδειξες το δρόμο της ΑΝΘΡΩΠΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ...